

Reclame Code Commissie
Postbus 75684
1070 AR Amsterdam

AVV
Postbus 607
3500 AP Utrecht

ALTERNATIEF VOOR VAKBOND

Utrecht, 3 februari 2013

Onderwerp: klacht inzake reclame van de Pensioenfederatie

Geachte leden van de Reclame Code Commissie,

hierbij dien ik een klacht in over onwettige, onjuiste, oneerlijke en misleidende reclame die de Pensioenfederatie¹ verspreidt, zie Bijlage 1. De Pensioenfederatie is de lobbyclub van (vrijwel) alle pensioenfondsen in Nederland.

De Pensioenfederatie meldt aan werkgevers die zijn aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds dat ze niet bang hoeven te zijn voor een bijstorting.

Daarmee geeft de Pensioenfederatie aan dat het risico van tegenvallende beleggingsresultaten in elk geval niet bij de werkgevers ligt. Echter, (vrijwel) alle bedrijfstakpensioenfondsen voeren zogeheten DB regelingen uit. Dit zijn zogeheten uitkeringstoezeggingen waarbij het risico bij de werkgever ligt. De reclame van de Pensioenfederatie is derhalve onjuist, oneerlijk en onwettig.

Is het reclame?

Ten eerste de vraag of de folder als reclame gekwalificeerd dient te worden. De folder is primair gericht aan werkgevers die reeds bij een bedrijfstakpensioenfonds zijn aangesloten. Op pagina 2 staat: *“Misschien vraagt u zich af of aansluiting bij een bedrijfstakpensioenfonds wel voordelig voor u is. En, als u vrijwillig bij een bedrijfstakpensioenfonds bent aangesloten, of u elders niet beter af bent.”*

Hieruit is duidelijk dat het reclame betreft: informatie ter aanprijzing van het eigen product ter voorkoming van weglopende klanten.

Achtergrond

De Pensioenwet schrijft voor dat elke pensioenovereenkomst moet worden gekwalificeerd als:

- 1.een uitkeringstoezegging (Defined Benefit, DB),
- 2.een kapitaalstoezegging, of
- 3.een premiestoezegging (Defined Contribution, DC).

Duidelijk moet zijn welke van deze drie karakterisering van toepassing is. Dit vereiste is bedoeld om partijen te dwingen tot helderheid, zoals te lezen valt in Kamerstukken II, 2005-2006, 30 413, nr 17, p.27: *“waar het om gaat, is dat helder moet zijn wat er concreet wordt beloofd. De regering*

¹ Weliswaar staat er op de folder “VB” maar deze Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen is recent opgegaan in de Pensioenfederatie, die de folder in februari 2013 nog op de site heeft staan.

heeft met het karaktervereiste uitsluitend de bedoeling de partijen die de pensioenovereenkomst afsluiten te dwingen tot helderheid.”

De risico's liggen in de DB regeling bij de werkgever en bij de DC regeling bij de werknemer. Om deze reden wordt de DB regeling traditioneel gezien als superieur voor de werknemers, terwijl werkgevers doorgaans een sterke voorkeur hebben voor DC. De wetgever heeft dus met name helderheid met betrekking tot te lopen risico's op het oog.

Op de site van de Pensioenfederatie staat onder het kopje Woordenboek de definitie van DB, te weten: *“Een pensioenregeling waarbij de hoogte van de uitkering van het pensioen vaststaat en de hoogte van de pensioenpremies niet.”* De definitie van DC aldaar vermeldt: *“Pensioenregeling waarin de hoogte van de uitkering afhankelijk is van de betaalde premie en de daarmee behaalde beleggingsopbrengsten”*.

Inhoudelijk

In de gewraakte reclame staat bij punt 6 van de voordelen: *“Met het voldoen van de pensioenpremie heeft u aan uw verplichtingen voldaan. U wordt niet geconfronteerd met bijstortingen.”*

Het is duidelijk dat bij (langdurig) onvoldoende vermogen in het pensioenfonds er slechts twee opties zijn: er wordt gekort op de pensioenrechten of er wordt extra bijgestort. De regering *“wil dat de kortingsregel als noodmaatregel fungeert die alleen in uiterste gevallen ingezet mag worden”*, Kamerstukken II 2005/2006, 30 413, nr. 3, p. 90. Een verzoek tot de werkgever(s) om bijstortingen te doen moet dus vòórafgaand aan het korten geschieden, anders is de kortingsmaatregel geen uiterste middel. Het op voorhand uitsluiten van bijstortingen zoals de Pensioenfederatie stelt, is derhalve strijdig met de bedoeling van de wetgever.

Het is duidelijk dat in de gewraakte reclame-uiting het principe van een uitkeringstoezegging wordt geschonden. In feite erkent de Pensioenfederatie dit impliciet, aangezien zij in punt 8 van de voordelen zegt: *“Bedrijfstakingpensioenfonds en verzekeraars moeten beide aan hun financiële verplichtingen voldoen. De Nederlandsche Bank stelt minder zware eisen aan de hoeveelheid geld die bedrijfstakingpensioenfonds als buffers voor tegenvallers in kas hebben. Dat ziet u terug in een lagere premie.”* Het is klip en klaar dat bij een lagere premie, waarbij bovendien geen bijstortverplichting geldt, van tevoren duidelijk is dat de uitkering aan de deelnemers volledig afhankelijk is van de beleggingsopbrengsten. De reclame van de Pensioenfederatie duidt erop dat het risico van de DB regeling in elk geval niet bij de werkgevers ligt, en dus feitelijk een DC regeling is.

De toezichthouder op de pensioenfonds, de Autoriteit Financiële Markten (AFM), heeft onlangs in niet mis te verstane bewoordingen uitlatingen waarbij DC werd “beloofd” aan werkgevers en DB aan werknemers, veroordeeld. In de recente speech van AFM, getiteld 'Eerlijk over pensioen' (Bijlage 2), staat: *“Eerlijker over pensioen betekent wat mij betreft in de eerste plaats het achterwege laten van halve waarheden. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan uitspraken over hoe groot de toename van het vermogen in pensioenfonds is geweest, zonder een relatie te leggen met toename van de omvang van de verplichtingen. Ik denk ook aan het voorbeeld waarin een pensioenuitvoerder een brochure voor werkgevers heeft waarin staat dat er een vaste premie geldt, en een brochure voor de werknemers bij die werkgevers, waarin een DB-regeling uiteen wordt gezet. Kan dit allebei waar zijn?”* De vraag stellen is haar beantwoorden.

Ter verduidelijking: de AFM heeft alleen maar bevoegdheden waar het wettelijk noodzakelijke communicatie van pensioenfonds betreft (en dan nog zeer beperkte bevoegdheden), maar geen enkele waar het communicatie van de lobbyclub betreft.

Vrijwel alle Nederlandse bedrijfstakingpensioenfonds voeren DB regelingen uit. De Pensioenfederatie stelt echter dat de werkgevers niet meer hoeven te doen dan de pensioenpremie betalen. Dit is nu juist het definiërende criterium voor DC regelingen. Sterker nog, de kreet die de

Pensioenfederatie gebruikt om de regeling aan te prijzen in haar reclame-uiting, is exact de kreet die aanbieders van DC regelingen gebruiken om deze DC regelingen aan werkgevers aan te prijzen. Zo meldt de folder op p. 7 onder punt 6: *“Bij een bedrijfstakpensioenfonds weet u waar u aan toe bent.”*

Precies deze leus gebruiken vrijwel alle verzekeraars om hun DC producten te sluiten. Zo stelt Zwitserleven op zijn site over de DC regeling: *“Die premie ligt vooraf vast. Dus als werkgever weet u vooraf waar u aan toe bent.”* (Bijlage 3)

De stelling in de gewraakte folder is logisch gezien onmogelijk en de wet biedt die mogelijkheid (dus) niet. De adverteerder brengt oneerlijke reclame naar buiten en misleidt daarmee de deelnemers. Het vertrouwen van deelnemers wordt hiermee geschaad, omdat de hun toegezegde beloftes niet nagekomen kunnen worden. De werknemers weten door deze dubbelzinnige communicatie juist niet waar ze aan toe zijn. Hebben ze nu een DB-regeling zoals hun pensioenfonds stelt, of een DC-regeling zoals de adverteerder stelt?

Reclame dient in overeenstemming te zijn met de wet en de waarheid (art 2 NRC), mag niet het vertrouwen beschamen (art 5 NRC), mag niet oneerlijk zijn (art 7 NRC) en evenmin misleidend (art 8 NRC).

Reclame is in elk geval misleidend als deze onduidelijk, onbegrijpelijk of dubbelzinnig is over de risico's die gelopen worden, hetgeen hier duidelijk het geval is.

Conclusie

De Pensioenfederatie brengt onwettige, onjuiste, oneerlijke en misleidende reclame naar buiten, in strijd met de Nederlandse Reclame Code.

Dit alles is des te schadelijker, omdat de meeste deelnemers verplicht aangesloten zijn bij de bedrijfstakpensioenfonds en de hele Pensioenfederatie als hun lobby-orgaan uiteindelijk uit de pensioenpremies betaald wordt.

AVV dringt er bij de Reclame Code Commissie op aan om op te treden tegen deze reclame van de Pensioenfederatie.

Met vriendelijke groet, gaarne bereid tot nadere toelichting.

Martin Pikaart
voorzitter AVV

Bijlagen

1. Folder van de VB/Pensioenfederatie “Bedrijfstakpensioenfonds: ook voor werkgevers beter en goedkoper”
2. Speech van AFM, Eerlijk over pensioen, 14 januari 2013.
3. Screenshot van site van Zwitserleven over DC producten, januari 2013.